

GEORGE FREDERICK KUNZ ȘI GRIGORE ANTIPA

Mircea-Dragomir ANDREI¹

ammircea@yahoo.com

ABSTRACT: In 1908, in the same year when the Museum of Natural History was inaugurated on May 24th in the new building on Kiseleff boulevard, Grigore Antipa participated to the 4th International Fishery Congress, held at Washington, September 22 to 26. On this occasion, the Romanian scientist visits not only fisheries but also museums and other prestigious institutions in Washington DC, New York, Philadelphia, Baltimore, Fall River, Rhode Island, New Port and Woods Hole in Massachusetts. He comes in contact with several personalities and does not miss the meeting with the great mineralogist and gemologist George Frederick Kunz (1856–1932), with whom he will remain in touch after returning to the country. The author presents data on the personality of G. Fr. Kunz, as well as the list of works he sent to Grigore Antipa with dedication.

KEYWORDS: Grigore Antipa, Fourth International Fishery Congress Washington, George Frederick Kunz, mineralogist, gemologist, American Natural History Museum, New York.

În 1908, anul în care la 24 Mai avusese loc deschiderea oficială a Muzeului de Istorie Naturală, în noua clădire de pe Șoseaua Kiseleff no.1, Grigore Antipa va participa la cel de al 4-lea Congres Internațional de Pescuit de la Washington, între 22 și 26 septembrie.

În privința intervalului în care s-a desfășurat acest congres apar neconcordanțe și anume, Antipa, în *Raportul adresat domnului Ministru al Agriculturii și Domeniilor*, plasează Congresul între 22–28 septembrie, în timp ce *Organization and Sessional Business of the Fourth International Fishery Congress* specifică: *Held at Washington, U.S.A., september 22 to 26, 1908*. Desigur, Antipa în Raportul său se referă la întreaga perioadă

---

¹ Membru asociat al Diviziei de Istoria Științei a Comitetului Român de Istoria și Filosofia Științei și Tehnicii al Academiei Române.

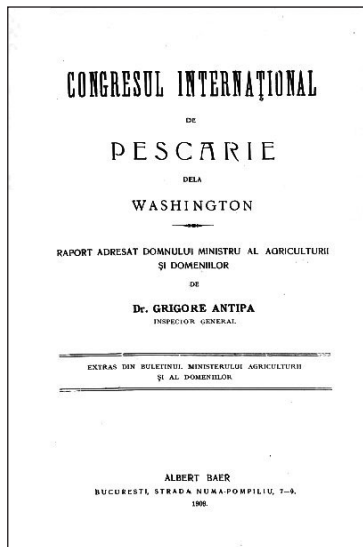

Fig. nr. 1 – Raportul Dr. Grigore Antipa adresat Ministrului Agriculturii și Domeniilor, București (1909) (*stânga*).

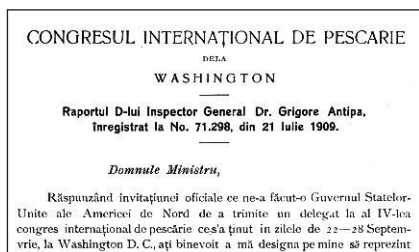

Fig. nr. 2 – Prima pagină a Raportului (înregistrat la No. 71.298 din 21 Iulie 1909) – *fragment (jos)*

Washington. (...) Toate celelalte fotolii sunt ocupate de congresiști dornici să facă turul orașului” (Negrea op. cit.).

În Raportul său către Ministru, Antipa relatează „*primirea oficială foarte frumoasă*” ce i s-a făcut „*fiind cu toții plini de atenție și neavând decât cuvinte bune pentru țara noastră*”. În calitatea sa de *delegat al Guvernului Regal Român*, a fost ales „*Vice-Președinte al congresului și Președinte al Comisiunii de premii pentru chestiunile muzeologice*”. După lucrările

petrecută în SUA, cuprinzând și excursiile la care a participat. În literatură, a apărut și o eroare legată de anul în care a avut loc Congresul și anume, Negrea, în cartea sa din 1990, dedicată vieții și operei lui Antipa, indică 1909 și nu 1908. Mai mult ca sigur, aceasta se datorează faptului că Raportul lui Antipa privind participarea sa la Congres a fost publicat în 1909 (Fig. nr. 1). De altfel, mai putem observa că *Raportul D-lui Inspector General Dr. Grigore Antipa* fusese înregistrat la No. 71.298 din 21 Iulie 1909, adică la aproape zece luni de la Congres (Fig. nr. 2).

Soția sa, dna Alina Antipa, îl va însoți în această călătorie, după cum găsim menționat în lista participanților la Congres. Mai mult, Ștefan Negrea, în cartea sa, face referire la o fotografie, publicată de Bârcă și Băcescu (1969), în care apare Alina alături de Grigore Antipa, amândoi „*instalați confortabil în primul rând de fotolii al unui autocar deschis, purtând inscripția: Touring*

Congresului, savantul român a fost primit oficial de Președintele Statelor Unite ale Americii (1901–1909), Theodore Roosevelt, aflat la cel de al doilea mandat al său, precum și de Ministrul Comerțului și al Muncii și de guvernatorii statelor Rhode Island și Massachusetts.

„Deoarece mergeam pentru prima oară într-o țară atât de interesantă, într-o țară unde un popor activ și inteligent a știut într-un timp atât de scurt să birue natura și s-o cucerească, am căutat să profit de scurtul timp cât am putut sta acolo și să studiez pe cât mi-a fost posibil și diferite alte ramure de activitate culturală și economică care stau în legătură cu activitatea pe care o am a o dezvolta în țară ca Inspector General al Ministerului Agriculturii și Domeniilor și Director al Muzeului nostru de Istorie Naturală”, scria Antipa în Raportul său din 1909. El va folosi din plin ocazia ce i se oferise și va vizita mai multe obiective: Washington DC, New York, Philadelphia, Baltimore, Fall River, Rhode Island, New Port, Woods Hole, Gloucester, Boston, Cambridge, Niagara, Chicago, Rochester și multe altele.

În afară de călătoria de la Washington pe Potomac, unde a vizitat „diferitele instalațiuni de pescării”, iscoditor și dornic de toate noutățile din New York, Dr. Antipa vizitează acvariul și celebrul Muzeu American de Istorie Naturală. Foarte impresionat de ceea ce a văzut, va afirma entuziasmat: „Amândouă aceste instituțiuni sunt cu totul de prima ordine. Nu e locul aici să dau o descriere amănunțită a acestor institute, pot însă să spun că întru cât privește aranjamentul interior al colecțiunilor publice, Muzeul american de Istoria naturală din New-York este cel dintâiu din lume. Aici sistemul vechi de a expune material mult a fost cu totul părăsit, însă în schimb totul este aranjat în grupe biologice cât se poate de bine executate”. Despre Prof. Herman C. Bumpus, directorul acestui muzeu, care a fost și Președintele Congresului, Antipa spune că „este desigur una dintre cele mai mari capacități Muzeologice și opera sa va face desigur o revoluțiune între toate Muzeele vechi”.

Vizitând în New York acea prestigioasă instituție, avem toate motivele să credem că Antipa nu putea să rateze ocazia de a întâlni o persoană bine-cunoscută la acea vreme, precum George Frederick Kunz (1856–1932), celebru mineralog și gemolog². Analizând toate realizările lui Antipa, rezultă clar faptul că studiile sale în Jena au exercitat o influență foarte

² *Gemologia* este știința care se ocupă cu pietrele prețioase naturale, sintetice și artificiale. Ea derivă și este considerată drept o ramură a mineralogiei. Persoanele care se ocupă de acest domeniu se numesc gemologi și sunt instruite din punct de vedere academic și calificate pentru identificarea și evaluarea pietrelor prețioase.

puternică asupra întregii sale personalități, lărgindu-i mult orizonturile cunoașterii. Antipa avea opinii valoroase cu privire la toate aspectele legate de istoria naturală. Prin urmare, s-a preocupat ca în noul său Muzeu să fie reprezentate deopotrivă minerale, roci, pietre prețioase și fosile, pe care nu va ezita să le comande în Germania de la *Krantz*, bine-cunoscuta firmă din Bonn sau direct de la Idar Oberstein. Avem convingerea că întâlnirea Dr. Antipa cu G. F. Kunz a avut loc chiar la Muzeul American de Istorie Naturală, unde marele mineralog și gemolog lucra la acea vreme. Cu această ocazie, este foarte posibil ca savantul american să-i fi oferit o parte din lucrările sale, cu dedicație. Legătura dintre cei doi oameni de știință va continua și după întoarcerea lui Antipa în țară.

Fig. nr. 3 – George Frederick Kunz (1856–1932)

George Frederick Kunz s-a născut în New York, pe 29 septembrie 1856. Încă din adolescență a fost fascinat de pietrele prețioase și la vârsta de numai 14 ani a început să colecțieze și să vândă minerale. Inteligent și ambițios, mereu nerăbdător să se instruiască, citea enorm și umbla mult în natură. Astfel a reușit să se specializeze în domeniul gemologiei. Uimitor de timpuriu, la numai 23 de ani, marele autodidact va ocupa o poziție importantă, ca expert în bijuterie, la prestigioasa firmă *Tiffany & Co.* din New York City, al cărui vicepreședinte

va deveni mai târziu. A rămas legat de această companie până la sfârșitul vieții.

G. F. Kunz (Fig. nr. 3) era cel mai cunoscut specialist în pietre prețioase din Statele Unite ale Americii, în acea perioadă. Din dorința nestăvilită de a găsi și colecta minerale, el călătorește foarte mult, ajungând până în Persia, Urali și chiar în Austro-Ungaria, la Tresztyan (astăzi Trestia, Maramureș) acolo unde se găsește renumita calcedonie albastră. Învață mai multe limbi, și inițiază un sistem de corespondență și schimburi de informații cu mineralogi, geologi, bijutieri, mineri și alții, astfel că datorită lui a fost obținută o cantitate enormă de date din aceste domenii, importante pentru cercetare, dar și din punct de vedere economic.

De-a lungul anilor, a lucrat nu numai la *Tiffany & Co*, dar și ca agent special la US Geological Survey (1883–1904). A fost președinte al *New York Mineralogical Club*, și curator de onoare la Departamentul de pietre prețioase, de la *American Museum of Natural History* din New York, marcând o întregă epocă din istoria acestui prestigios Muzeu American.

Înțelegând necesitatea existenței unor arhive detaliate și a unei biblioteci cu lucrări de referință, el a reușit să adune, într-o splendidă colecție, mii de cărți rare, reeditări, articole și comunicări, el însuși scriind peste 500 de cărți și articole despre pietre prețioase, minerale, folclor legat de pietre și antichități, precum și zeci de rapoarte pentru US Geological Survey.

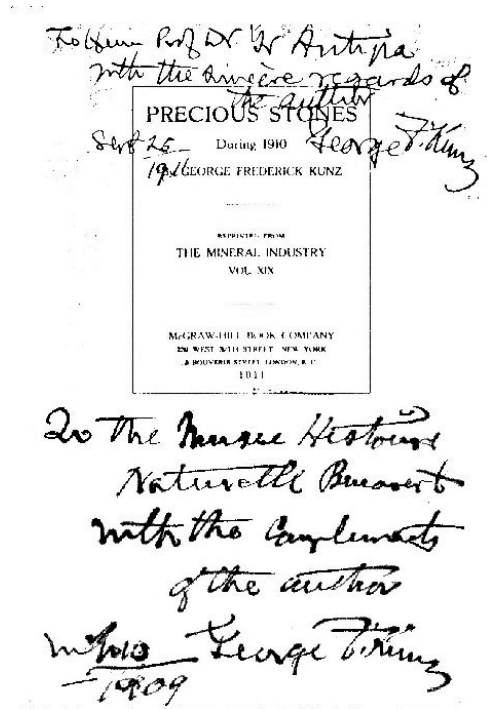

Fig. nr. 4 – Două dintre dedicațiile lui G. F. Kunz, care apar pe lucrările donate Muzeului Antipa.

G. F. Kunz a fost deosebit de activ și în campaniile pentru salvarea și extinderea parcurilor din New York. Păstrându-și nealterat interesul pentru gem, în special pentru cele americane, avea atracție pe care o simțise încă din copilărie, Kunz s-a specializat în mineralogie și mai târziu, în meteoriti.

De-a lungul carierei sale a primit numeroase premii și onoruri, dar probabil, cea mai mare onoare ar fi fost, dacă ar fi trăit, să poată vedea peste timp, cum cererea pentru toate lucrările sale, mai mari sau mai mici, continuă și în zilele noastre.

G. F. Kunz a fost și fondatorul unei colecții fabuloase, unice, de minerale și pietre prețioase, ce se află în patrimoniul Muzeului American de Istorie Naturală din New York. Multe colegii și alte instituții de învățământ posedă și astăzi colecții de minerale colectate și donate de Kunz, din dorința ca și generațiile ce-i vor urma să-i împărtășească pasiunea.

Kunzitul este un mineral rar din grupa spodumenului, de culoare roz-violacee, folosit ca piatră în bijuterie și foarte apreciat de unele persoane. A fost descoperit în 1902 la Branchville, statul Connecticut, Statele Unite, de Charles Baskerville, care l-a denumit astfel în cinstea marelui gemolog american Georges Frederick Kunz, la acea vreme expertul celebrei case de bijuterii Tiffany & Co. din New York. (Andrei, 2013)

Cu ani în urmă, în „fondul de aur” al bibliotecii Muzeului Național de Istorie Naturală „Grigore Antipa”, am trăit o emoție imensă și am avut o surpriză extrem de plăcută când am descoperit treisprezece cărți și lucrări ale lui G. F. Kunz, apărute între anii 1901–1911. După cum am afirmat deja, este foarte posibil ca o parte din ele să-i fi fost oferite lui Antipa, chiar de autor, cu prilejul întâlnirii lor la muzeul american. Prezența în „Fondul Antipa” a lucrărilor lui Kunz apărute după 1908 dovedește continuarea corespondenței dintre cei doi oameni de știință, după călătoria lui Antipa în Statele Unite ale Americii. Unele lucrări poartă semnătura autorului și au o dedicație pentru Grigore Antipa sau pentru Muzeul de Istorie Naturală din București, ca de pildă cea asupra pietrelor din Natal (*Natal Stones*) datată 1909 sau cea din 1911 Pietre Prețioase (*Precious Stones*) (Fig. nr. 4).

În încheiere dăm lista lucrărilor lui George Frederick Kunz, aflate în biblioteca Muzeului Național de Istorie Naturală „Grigore Antipa”, care ar putea fi de interes pentru toți cei pasionați de acest domeniu.

Anul	Autor(ii)	Titlul, editura, orașul, nr. de pagini	Cota bibliotecii
1901	KUNZ GEORGE FREDERICK	The production of precious stones in 1900. Mineral Resources of the United States, Calendar Year 1900. Dept of the Interior – U.S. Geol. Survey, Washington. 1–62.	XI – 103
1903	KUNZ GEORGE FREDERICK	A New Lilac-colored Spodumene from Pala, California. American Journal of Science 16: 264–267, September	XI – 111
1905	KUNZ GEORGE FREDERICK	Gems, Jewelers' Materials and Ornamental Stones of California (second edition) California State Mining Bureau, Ferry Building, San Francisco Bull. 37: 1- 171. June. Sacramento	XI – 197
1906	KUNZ GEORGE FREDERICK	The production of precious stones in 1905. Mineral Resources of the United States, Calendar Year 1905. Dept of the Interior – U.S. Geol. Survey, Washington. 1–40.	XI – 62
1907	KUNZ GEORGE FREDERICK	Diamonds and Moissanite. Natural, Artificial and Meteoric. A lecture delivered at the Twelfths General Meeting of the American Electrochemical Society, in New York City, October 18: 39–63.	XI – 65
1907	KUNZ F. GEORGE, WASHINGTON S. HENRY	Note on the forms of Arkansas Diamonds. American Journal of Science 24: 275–276. September.	XI – 64
1907	KUNZ GEORGE FREDERICK	Gems and Precious Stones of Mexico. Imprenta y Fototipia de la Secretaria de Fomento. Mexico. 1- 54.	XI – 228
1907	KUNZ GEORGE FREDERICK	History of the Gems Found in North Carolina. North Carolina Geological and Economic Survey. Bull. 12: 1–60. Raleigh	XI – 230

1908	KUNZ F. GEORGE, WASHINGTON S. HENRY, LOCUST N. J.	Diamonds in Arkansas. Transactions of the American Institute of Mining Engineers: 187- 194.	XI – 63
1909	KUNZ GEORGE FREDERICK	Natal Stones. Sentiments and superstitions associated with precious stones (eighteenth edition): 1–35. Tiffany & Co. New York	M 5 Cutia 8 Nr. 2850
1911	KUNZ GEORGE FREDERICK	Precious Stones During 1910. The Mineral Industry 19: 1- 27. Mc Graw-Hill Book Company	XI – 422
1911	KUNZ GEORGE FREDERICK	Morganite, a Rose – colored Beryl. American Journal of Science 31: 81- 82. January	XI – 423
1911	KUNZ GEORGE FREDERICK	A remarkable Crystal of Beryl. American Journal of Science 31: May	XI – 424

Bibliografie:

- [1] Andrei, M.-D., *Gemologie Practică. Identificarea pietrelor prețioase 1- 444* (276–277). București, 2013.
- [2] Antipa, G., *Congresul Internațional de Pescărie dela Washington – Raport adresat Domnului Ministru al Agriculturii și Domeniilor de Dr. Grigore Antipa Inspector general* în Buletinul Ministerului Agriculturii și Domeniilor 21, București, 1909.
- [3] Bărcă, Gh., Băcescu, M., *Grigore Antipa în seria Savanți de Pretutindenii*, Editura Științifică, București, 1969.
- [4] Negrea, St., *Pe urmele lui Grigore Antipa*. Editura Sport Turism, București 1990.